

від 19 травня 2025 року

Протокол № 262

Р І Ш Е Н Н Я

про Рекомендації слухань у Комітеті Верховної Ради України
з питань економічного розвитку на тему:
«Розвиток, захист та підтримка малого і мікробізнесу»

З метою вирішення організаційних питань щодо забезпечення виконання Рекомендацій слухань у Комітеті з питань економічного розвитку на тему: «Розвиток, захист та підтримка малого і мікробізнесу», які відбулися 25 березня 2026 року та беручи до уваги положення пункту 2 частини першої статті 15, пунктів 1, 3 частини першої статті 49, частини п'ятої статті 50, частини другої статті 52 Закону України «Про комітети Верховної Ради України»,

КОМІТЕТ ВИРІШИВ:

1. Схвалити Рекомендації слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань економічного розвитку на тему: «Розвиток, захист та підтримка малого і мікробізнесу».
2. Направити Рекомендації Голові Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України для розгляду та забезпечення їх реалізації на постійній основі.
3. Контроль за виконанням цього рішення залишаю за собою.

Перший заступник Голови Комітету

Сергій ТАРУТА

РЕКОМЕНДАЦІЇ

слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань економічного розвитку на тему: «Розвиток, захист та підтримка малого і мікробізнесу»

У Комітеті з питань економічного розвитку 25 березня 2026 року відбулися слухання на тему: «Розвиток, захист та підтримка малого і мікробізнесу». У заході взяли участь народні депутати України, представники Кабінету Міністрів України, Української Ради Бізнесу, Національної бізнес коаліції малого та мікробізнесу, бізнес-омбудсмен, експерти бізнес-асоціацій, науковці, аналітики та інші заінтересовані сторони.

Під час слухань народні депутати України - члени Комітету презентували пріоритети діяльності Комітету з питань економічного розвитку на 2026 рік, а також проаналізували стан виконання Рекомендацій попередніх слухань. Учасники обговорили ключові виклики, що постають перед малим і середнім бізнесом в умовах воєнного стану та економічної нестабільності.

Основну увагу було приділено питанням функціонування спрощеної системи оподаткування, зокрема ризикам її зловживання та можливим напрямам реформування. Окремо розглянуто законодавчі ініціативи щодо запровадження податку на додану вартість для фізичних осіб-підприємців, а також їх потенційний вплив на суб'єктів господарювання.

Учасники також обговорили питання оподаткування доходів, отриманих через цифрові платформи, скасування пільг щодо міжнародних поштових відправлень, а також виконання Україною міжнародних зобов'язань у межах програм підтримки та євроінтеграційних процесів. Значну увагу приділено необхідності впровадження ефективних механізмів страхування воєнних ризиків для бізнесу.

Окремий блок обговорення стосувався інституційної спроможності державних органів, зокрема необхідності реформування Державної податкової служби України, посилення ролі Державної регуляторної служби України та удосконалення підходів до державного регулювання. Також розглянуто питання надмірного регуляторного навантаження, застосування штрафних санкцій та функціонування системи моніторингу податкових ризиків.

Крім того, учасники слухань зосередили увагу на ефективності державних програм підтримки бізнесу, зокрема їх доступності для малого та мікропідприємництва.

Окремо обговорено реалізацію програми «Національний кешбек», зокрема наявність обмежень для участі суб'єктів малого бізнесу та необхідність удосконалення її умов.

Було розглянуто проблеми кластерного розвитку економіки, забезпечення рівних конкурентних умов для ведення бізнесу та необхідність проведення оцінки чинних міжнародних торговельних угод.

Учасники слухань зосередили увагу на презентації дослідження щодо дроблення бізнесу шляхом зловживання спеціальними режимами оподаткування з точки зору міжнародного досвіду. Увагу присутніх було зацентровано на критеріях, запропонованих експертами аналітичних центрів для визначення схем дроблення.

Також було зосереджено увагу на ключових ризиках Національної стратегії доходів до 2030 року, зокрема щодо реформування спрощеної системи оподаткування та складного адміністрування ПДВ для платників податків.

З огляду на наведене, з метою визначення шляхів вирішення окреслених проблем, узгодження законодавчих ініціатив для якнайшвидшого відновлення та повернення до активної економічної діяльності малого і середнього бізнесу, учасники слухань **РЕКОМЕНДУЮТЬ:**

1. Верховній Раді України:

Забезпечити невідкладний розгляд:

- проекту Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оцінки ефективності та результативності діяльності податкових органів (реєстр. № 12359);

- проекту Закону України про внесення змін до Митного кодексу України щодо оцінки ефективності та результативності діяльності митних органів (реєстр. № 12360) у другому читанні;

- проекту Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування операцій електронної торгівлі податком на додану вартість (реєстр. № 15112-1);

- проекту Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо встановлення особливостей проходження служби в податкових органах та проведення атестації посадових осіб податкових органів (реєстр. № 9243).

2. Кабінету Міністрів України:

2.1. Доручити Міністерству фінансів України:

надати Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку:

розрахунки економічного ефекту від впровадження заходів, передбачених Національною стратегією доходів до 2030 року, зокрема прогнозовані обсяги додаткових надходжень до державного бюджету, оцінку витрат суб'єктів господарювання, пов'язаних із додатковим адмініструванням, оцінку додаткових витрат контролюючих органів на реалізацію відповідних заходів, додаткового навантаження на судову систему;

пропозиції щодо мінімізації схем дроблення бізнесу, підготовлені за результатами опрацювання світового досвіду щодо критеріїв для виявлення дроблення бізнесу.

2.2. Доручити Міністерству економіки, довкілля та сільського господарства України:

надати Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку розрахунки щорічного ефекту від програми «Національний кешбек», зокрема щодо збільшення у динаміці частки продажів українських товарів, вплив на ВВП та внести зміни до цієї програми в частині усунення дискримінації малого бізнесу, забезпечення поширення програми на спрощену систему оподаткування;

опрацювати питання нормативно-правового забезпечення кластерного розвитку економіки в Україні та підготувати пропозиції щодо внесення змін до законодавчих актів з метою створення ефективної правової бази функціонування та розвитку кластерів;

опрацювати проблему необхідності оптимізації штрафів за порушення у сфері РРО та звітності, що були ідентифіковані як критичні через систему «Пульс», та надати пропозиції щодо внесення змін до законодавства з метою мінімізації таких штрафів;

опрацювати питання синхронізації умов надання державних грантів відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.06.2022 № 738 "Деякі питання надання грантів бізнесу" з фактичним безпековим статусом територій.

2.3. Доручити Міністерству фінансів України спільно з Державною регуляторною службою України:

провести поглиблений аналіз регуляторного впливу щодо ініціативи запровадження податку на додану вартість для фізичних осіб-підприємців, які перебувають на спрощеній системі оподаткування;

розрахувати показник «вартості дотримання» (compliance costs) для суб'єктів мікробізнесу, що включатиме: витрати на професійний бухгалтерський супровід, адміністрування електронних кабінетів, програмне забезпечення та ризики, пов'язані із зупиненням реєстрації податкових накладних у системі моніторингу критеріїв оцінки ризиків (СМКОР).

2.4. Доручити Державній податковій службі України опрацювати зміни до системи моніторингу критеріїв оцінки ризиків (СМКОР) з урахуванням сучасних економічних умов (концептуальна зміна полягає у встановленні обмеженого строку блокування податкових накладних/розрахунків коригування до 30 днів, застосуванні протягом цього строку до найбільш ризикових операцій заходів податкового контролю, розблокуванні всіх податкових накладних/розрахунків коригування після завершення 30/60-денного строку).

2.5. З метою підвищення ефективності державної регуляторної політики та запобігання надмірному регуляторному навантаженню на бізнес:

забезпечити інституційну незалежність та посилення інституційної спроможності Державної регуляторної служби як незалежного органу регуляторного нагляду;

забезпечити неухильне дотримання вимог статті 25 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», зокрема в частині обов'язковості погодження регуляторних актів із Державною регуляторною службою України та недопущення прийняття актів з порушенням процедур регуляторної політики;

забезпечити Державну регуляторну службу ресурсами для створення незалежних експертних центрів оцінки вартості адміністрування (M-test) для мікробізнесу;

опрацювати зміни до законодавства, необхідні для запровадження процедури підготовки аналізу регуляторного впливу та отримання висновку Державної регуляторної служби для всіх законопроектів, що впливають на умови здійснення господарської діяльності, відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

2.6. Створити консультативно - дорадчий орган – міжвідомчу робочу групу з питань підтримки розвитку та вирішення проблемних питань мікро і малого бізнесу».

2.7. Поінформувати Комітет Верховної Ради України з питань економічного розвитку про стан виконання заходів, зазначених у цих Рекомендаціях, до **01 жовтня 2026 року**.

